

tion, som jeg ikke tror virker oplysende, end mindre overbevisende. Det forekommer mig nemlig, at det er overmaade let at se det Dialektiske, det Ensidige i disse to Sætninger, stillede ligeoverfor hinanden. Det bestaar nemlig i, at man anvender Ret og Pligt, som i Virkeligheden henge sammen, paa forskjellig Maade, uagtet det er de tre Faktorer, som skulle enes. Fra den ene Side tænker man blot paa, at det er Thingenes Ret hvert efter sin Overbevisning at stemme over Finantsloven, og dermed er Sagen ude, men det er fuldkommen vist, at til denne Ret svarer en Pligt til i Grundlovens Aand at behandle Finantsloven. Man kan ikke tilføjesættende denne Pligt lægge hele Byrden over paa Regjeringen. Men vil man nu blot tale om de to Things Pligt at enes om en Finantslov og mene, at man dermed har sagt Alt, hvorpaa det kom an, og naar man saa siger: ja, naar det saa brister, er der et Gul og det Gul udfylder Regjeringen under sit Ansvar for Rigsretten, uden nogen nærmere Forklaring og Undersøgelse af, om ikke Regjeringen ogsaa har Pligter ligesaa vel som Rettigheder, tror jeg, man gaar frem paa en ensidig Maade. Der- som nemlig Thingene i deres Bestræbelse for at naae til en Finantslov, som altid kunde mislykkes, glemte Regjeringen, hændtes det jo, at snart det ene, snart det andet Thing, snart begge Thing eller Thingenes Fællesudvalg pludselig en skønne Dag paa en overraskende Maade mindedes om, at der er en Regjering. Sagen er jo den, mine Herrer, at Regjeringen har ikke blot at indbringe et Lovforslag og saa med forslagte Arme se paa, hvorledes dette Lovforslag gennemføres, men der er jo mange Momenter, hvor Regjeringsindflydelse naturlig kan gjøre sig gjældende, og hvor de, der ville arbejde, som om der ingen Regjering var, meget snart ville mærke, hvor lidet de ere istand til at bedømme, hvad der gaar for sig. Hvad der nu saaledes under disse Forhold sker fra Regjeringens Side, kan bedømmes meget forskjellig, men det kan faae en meget stor Indflydelse. Lad os blot holde os til det sidste Aar. Kan Noget negte, at der har været to Regjeringshandling i det forløbne Aar, som have haft en meget stor Indflydelse? Den første var den Opløsning, som Regjeringen besluttede sig til, inden der havde været nedsat noget Fællesudvalg; den anden var den Form, som blev givet Forslaget om den midlertidige Lovs Indhold, da denne var isærd med at udløse, saavidt jeg veed, den 27de Juni; det kommer ikke an paa Dagen. Vi havde aldrig tidligere kjendt en midlertidig Indtægts- og Udgiftsbevilling, som i sin Midlertidighed tillige skulde være permanent. Det var en virkelig Opdagelse, som blev gjort af den høitærede Regjering, dengang dette Forslag fremkom. Jeg mindes meget tydelig, at den-

gang jeg saae det, var min første Tanke den. Det gaar jo albrig Folkethinget ind paa. Jeg kjendte ikke Folkethinget, mine Herrer! og det viste sig ogsaa ved denne Leilighed, at jeg ikke kjender det. I Løbet af 24 Timer fattede Folkethingetsmajoritetens Ledere den Feil, der efter min Overbevisning var begaaet af Regjeringen, og de benyttede den. Der blev virkelig vedtaget denne mærkelige midlertidige, permanente Lov. Jeg har saaledes nævnt to Regjeringsforanstaltninger, som have haft en stor Indflydelse paa hele Finantslovens Gang ither. Hvor stor en Indflydelse den første Opløsning har haft, kan Ingen af os maale, og derfor vil jeg ganske henstille det til Enhvers Overveelse, om den har gjort Godt eller Ondt. At den midlertidige Lovs Permanens-Erklæring fra det Standpunkt, hvorpaa baade Regjeringen og jeg staar, har virket skadelig, er for mig aldeles klart. Dette turde dog vel praktisk vise, at det er en noget kortfattet Opfattelse af hele Situationen, naar man tror at kunne betegne det Arbejde, som foregaar med Hensyn til Tilvebringelsen af en Finantslov, ved at sige, at Folkethinget og Landsthinget have en Pligt til at skaffe en Finantslov, og naar denne Pligt krænktes, indtræder Regjeringens Ret. Det vilde være mindre ensidigt, men det indeholder heller ikke den fulde Sandhed, at sige, at saa indtræder Regjeringens Pligt og Ret til paa det ved Grundlovens givne Grundlag at gaa videre. Og det Første, der i saa Tilfælde, hvis Finantsloven brister, bliver Spørgsmaal om, er at søge, om der dog ikke alligevel ved Forhandling med Rigsdagen kan tilveiebringes en paa sædvanlig Lov bygget modus vivendi, om jeg maa bruge det Udtryk osv. osv. Jeg vil ikke fordybe mig i alle disse Muligheder, men det er saa langt fra, at der i det Dieblik opstaar en ubegrændset Ret for Regjeringen som Følge af Folkethingets og Landsthingets Pligtkrænkelse, at man i Grunden snarere med større Ret vilde kunne sige, at naar saaledes Landsthinget og Folkethinget misbruge deres Ret, paalægges der Regjeringen store Pligter, Pligter, som dog ere begrændsede ved Grundlovens Bogstav og Aand. Nu tror jeg slet ikke, at det ærede Medlem vilde sige synderlig Mere, end jeg har sagt, ganske vist ikke sige det paa samme Maade — to forskjellige Mennesker pleie ikke at tale paa samme Vis, det er ligefrem —, men det forekommer mig, at der foer Noget af en Prokuratoraand i ham, naar han formede sine Betragtninger paa en saadan Maade, som han gjorde. Det forekom mig ogsaa — det har mindre Betydning, lad mig sige det ganske kort — at der var Noget af Prokuratoraanden i hans Foredrag ved alle disse Bemærkninger om Forbehold, om alle disse Forsigtighedsregler, vi skulde iagttage ved Forhandlingen om Lønnings-